

ה"ת 4769/09/23 - מוחמד עומרי נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 4769-09-23 עומרי נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 128728/2023

לפני **כבוד השופט אבי וסטרמן**

מבקש מוחמד עומרי

נגד

מדינת ישראל

משיבה

החלטה

רקע

1. לפני בקשה להחזרת רכב מסוג סוזוקי, מ.ר. 8359460, אשר נתפס על ידי המשטרה ביום 26.5.23 (להלן - הרכב).

2. במהלך כחודשיים ומחצה אשר קדמו למועד התפיסה, ידע הרכב שבמוקד המחלוקת לא מעט תלאות וגלגולים, אשר תחילתם בתלונה שהוגשה על ידי מר **מיכאל סבט**, ביום 21.3.23. אלה הנתונים העולים מתיק החקירה שנפתח בעקבות התלונה:

א. לפי הנטען בתלונה, ביום 13.3.23 סייע המתלונן, בעל מוסך, במכירת רכב שהיה שייך לידידתו גב' **נטלי יצחק**; הרכב נמכר לאדם בשם **מהדי קדמאני**. הרכב נמסר לקונה לאחר שסוכם על מחיר של 27,000 ₪; עם זאת, ההעברה הבנקאית שנועדה לתשלום תמורת הרכב למוכרת לא בוצעה, והתברר כי הוצג אישור מזויף על ביצועה.

ב. **מהדי קדמאני** נחקר, אישר כי קיבל את הרכב לידי, וטען כי לאחר שההעברה הבנקאית לא בוצעה, הוא התכוון לשלם את תמורת הרכב אולם המתלונן סירב לקבל את הכסף. עוד טען כי מסר את הרכב, במסגרת החלפת רכבים, לאדם בשם **עדנאן ג'דראווי**.

ג. ביום 16.3.23 עבר הרכב לבעלות אדם בשם מאמון חלבי.

ד. ביום 19.3.23 עבר הרכב לבעלותה של גב' **שימאא נמר**.

ה. ביום 27.4.23 עבר הרכב לבעלותו של המבקש. בחקירתו מסר המבקש כי רכש, תמורת סכום של 20,000 ₪, את הרכב שהיה בבעלותה של **שימאא נמר**, מבעלה, **עדנאן ג'דראווי**, והרכב עבר לבעלותו. עוד ציין כי ראה לפניו לכן את הרכב כשעליו מודעה לפיה הוא מוצע למכירה, התקשר ורכש את הרכב; כן טען כי מהדי קדמאני אינו מוכר

1. כאמור לעיל ביום 26.5.23 נתפס הרכב - אשר הוכרז כרכב גנוב - בעת שנהג בו בנו של המבקש.

הבקשה

3. במסגרת הבקשה נטען כי יש להחזיר את הרכב למבקש, לנוכח הפגיעה בקניינו ומאחר ולא ברור מהי תכלית המשך החזקת הרכב.

לבקשה צורף תצהיר בחתימת המבקש, במסגרתו נטען כי רכש את הרכב כדיון, שילם את תמורת הרכישה, והעביר את הרכב על שמו. כן הוסיף שלא נמסר לו לאיזו מטרה נתפס הרכב. לבקשה צורף גם רישיון הרכב, ממנו עולה כי המבקש רשום כבעל הרכב מיום 27.4.23.

הדיונים בהליך זה

4. דיון נקבע ליום 13.9.23. במועד זה התייצבו המבקש ובא כחו. בתום הדיון הוריתי על דחייתו, וזאת על מנת לאפשר התייצבותם של גורמים נוספים שיבקשו לטעון לזכות ברכב התפוס.

5. לדיון ביום 20.9.23 התייצבו מיכאל סבט (המתלונן) וגב' נטלי יצחק. גב' יצחק, לאחר שהוזהרה כדיון, מסרה כי ביקשה מהמתלונן למכור את רכבה. לטענתה, העברת בעלות בוצעה ברכב שלא בהסכמתה, בטרם קיבלה לידיה את תמורת הרכב ומסרה צילום של תעודת הזהות. בנסיבות אלה, טענה כי למעשה אין תוקף להעברת הבעלות שבוצעה ברכב, בניגוד לרצונה. לכן גם דווח למשטרה על גניבת הרכב, אולם משנמצא הרכב, נמסר לה כי בינתיים בוצעו בו מספר העברות בעלות. לטענתה של גב' יצחק, מאחר והעברת הבעלות ברכב בוצעה שלא כדיון, יש להשיב לידיה את הרכב. גב' יצחק הבהירה כי אין בידיה טענות נגד המבקש, כי אם נגד המדינה אשר ביצעה את העברת הבעלות.

מאחר ולדיון זה לא התייצב המבקש והדיון התקיים במעמד בא כחו, הוריתי על דחייה נוספת על מנת לאפשר למבקש להתייצב ולהיחקר על תצהירו.

6. לדיון ביום 27.9.23 התייצבו המבקש וגב' יצחק.

המבקש העיד כי רכש את הרכב כדת וכדיון, ושילם עבורו סכום של 20,000 ₪, לאחר שהמחיר הופחת על רקע בעיה מכנית ברכב. הוצג על ידי בא כחו מסמך העברת הבעלות ברכב מידי גב' שימאא נמר לידיו. לשאלתה של גב' יצחק, השיב כי בטרם העביר בעלות ברכב בדק בדואר האם הכל כשורה לגביו, ורק לאחר שנמסר לו כי כך הדבר, הועברה הבעלות לידיו. כן ציין כי העביר את התשלום עבור הרכב במזומן. בנוסף, לשאלת בית המשפט, הבהיר כי

אם היה יודע שיש בעיה במה שנוגע להעברה קודמת של הרכב, לא היה רוכש אותו.

גב' יצחק נחקרה על ידי ב"כ המבקש, וחזרה על דבריה שנמסרו בדיון קודם.

ב"כ המבקש טען כי יש להחזיר את הרכב לידי מרשו. נטען כי המבקש לא ידע דבר על הטענות בדבר העברת הרכב במרמה לידיו של מהדי קדמאני, רכש אותו בתום לב, ושילם עבורו לאחר שבדק בדואר כי ניתן להעביר בו בעלות. עוד טען כי הרכב כלל לא נגנב, כפי שנטען במסגרת התלונה למשטרה, אלא מדובר בטענה למרמה המצויה במישור האזרחי.

גב' יצחק וטענה כי יש להורות על החזרת הרכב לידיה. לדבריה היה על המבקש לבדוק פרטים על הרכב בטרם רכישתו, כמתחייב, ואם היה עושה כן היה מוצא כי הרכב דווח כגנוב.

ב"כ המשיבה הותיר את השאלה למי יוחזר הרכב, לשיקול דעת בית המשפט.

דין והכרעה

המסגרת המשפטית

7. הליך זה, אשר עניינו בקשה להחזרת רכב תפוס, הפך לדיון בו "שניים או חזין" ברכב, המבקש מזה וגב' יצחק מזה. המבקש הוא זה אשר הרכב נתפס מידיו ביום 26.5.23, וגב' יצחק היא זו אשר החזיקה ברכב עד ליום 13.3.23 וטוענת כי הרכב הועבר ממנה שלא כדין.

8. המשיבה טענה בתגובתה לבקשה כי "קיים סכסוך אזרחי על הבעלות ברכב", ועל כן יש להביא להכרעת בית המשפט את השאלה למי יש להחזירו.

9. ההכרעה הנדרשת בהליך שבפני אינה בין שני צדדים הטוענים לבעלות ברכב, כי אם בטענותיהם של הצדדים כטוענים לזכות ברכוש שנתפס. הגם שהדבר לא צויין במפורש, הרי שהרכב נתפס בידי המשטרה מכח ס' 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן - הפסד"פ), כרכוש שנעברה בו עבירה. סמכותו של בית המשפט להורות מה יעשה בחפץ התפוס, לרבות מסירתו ל"אדם התובע זכות בחפץ", מעוגנת בהוראת ס' 34 לפסד"פ:

"על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין משטרה בדרגת מפקח משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לענין מסויים (להלן - שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית משפט שלום לצוות כי החפץ יימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהג בו אחרת כפי שיוורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו".

10. הפסד"פ אינה קובעת הוראות המסדירות את אופן ההכרעה בטענותיהם של טוענים לזכות ברכוש - במישור המהותי או במישור הדיוני. זאת, למשל, בשונה מהדין הנוגע לטענות לזכות ברכוש שחולט לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג - 1973 (להלן: **פקודת הסמים**): סעיף 36ג(א) לפקודת הסמים - במישור המהותי, ותקנות הסמים המסוכנים (סדרי דין לענין חילוט רכוש), תש"ן-1990 - במישור הדיוני. הוראות פקודת הסמים בהקשר זה מוחלות גם לענין חילוט לפי חוק איסור הלבנת הון, תש"ס - 2000, מכח סעיף 23 לחוק.

11. הפסיקה הכירה בצורך בהחלת ההוראות הדיוניות של חילוט לפי פקודת הסמים, גם בחילוט לפי הפסד"פ. כך, בבש"פ 4118/14 **שמחה גנה נ' מדינת ישראל** (13.11.14) בו נדונה בקשה לחילוט לפי ס' 31 לפסד"פ, הורה בית המשפט העליון כי יש לנהוג בהתאם ל"פרוצדורה המתקנת" שנקבעה בבש"פ 6159/01 **אבו עמאר נ' מדינת ישראל** (8.10.01). יוזכר כי בענין אבו עמאר דובר בהסדרת מעמדו של טוען לזכות ברכוש שנתפס לפי פקודת הסמים, עוד בשלב הדיון בצווים זמניים, בהתאם לתקנות הסמים המסוכנים.

12. על רקע זה, סבורני כי גם לצורך בחינת טענות לזכות ברכוש - שנתפס על פי הפסד"פ - במישור המהותי, יש ללמוד מן המבחנים שנקבעו לענין זה בפקודת הסמים. מסקנה זו מתיישבת גם עם השיקול של אחדות בדינים שונים המסדירים סוגיה דומה.

13. הוראת החוק הרלוונטית לענין זה קבועה בסעיף 36ג(א) לפקודת הסמים:

"בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש לפי סעיפים 36א או 36ב, אם הוכיח מי שטוען לזכות ברכוש כי הרכוש שימש בעבירה ללא ידיעתו או שלא בהסכמתו, או שרכש את זכותו ברכוש בתמורה ובתום לב ובלו שיוכל היה לדעת כי הוא שימש או הושג בעבירה".

14. יוזכר עוד כי כפי שנקבע בפסיקה (בש"פ 6817/07 **מדינת ישראל נ' סיטבון** (31.10.07)), דרישת הסף בה צריך לעמוד טוען לזכות ברכוש היא קיומה של זכות קניינית או מעין קניינית בנכס.

לגופם של דברים

15. שמעתי ברוב קשב את טענותיהם של השניים המבקשים לאחוז ברכב - המבקש וגב' יצחק. אומר כבר עתה, כי הגם שנתתי דעתי למצב אליו נקלעה גב' יצחק, וניכר מדבריה העוול שהיא חשה כי נגרם לה בעקבות הפרשה, הרי שטענותיה - מוצדקות ככל שתהינה - לא תמצאנה תרופה במסגרת ההליך שבפני. בפיה של גב' יצחק טענות הכופרות בתקינותו של הליך העברת הבעלות ברכב, אולם כיום אין לה כל זכות קניינית ברכב התפוס, הרשום על שמו של המבקש. אשר על כן, לא עומדת גב' יצחק בדרישת הסף של זכות קניינית או מעין קניינית בנכס; טענותיה תוכלנה להתברר בהליכים אחרים, אשר למותר לציין כי איני קובע לגביהם דבר במסגרת הליך זה.

16. משכך, נותר להכרעה עניינו של המבקש. כאמור, אין חולק על כך כי הרכב רשום במשרד הרישוי כמצוי בבעלותו של המבקש; יוזכר עוד כי הרכב נתפס בחזקת בנו. אשר על כן, קיימת למבקש זיקה קניינית לרכוש.

17. הדין ממנו יש ללמוד לעניין זה, כפי שקבעתי לעיל, הוא הוראות פקודת הסמים. סעיף 36(ג) לפקודת הסמים, אשר צוטט לעיל, מבחין בין שני מצבים שונים: הראשון, בו הרכוש הגיע לידי של הטוען לפני ביצוע העבירה; השני, הרכוש התקבל בידו לאחר ביצועה.

עניינו משתייך לסוג השני של המקרים. בנסיבות אלה, על טוען לזכות ברכוש להוכיח כי "רכש את זכותו ברכוש בתמורה ובתום לב ובלי שיכול היה לדעת כי הוא שימש או הושג בעבירה". כלומר, עליו להוכיח - על פי מאזן ההסתברות - התקיימותם של שלושה תנאים: רכישה בתמורה, בתום לב, ובהיעדר ידיעה כי הרכוש הושג בעבירה.

18. לאחר שקראתי את התצהיר שהגיש המבקש, שמעתי את עדותו בפני, ובהמשך נתתי דעתי לטענות הצדדים, שוכנעתי כי המבקש עמד בנטל הנדרש. לדברי המבקש רכש את הרכב מבעלה של מי שהיתה רשומה כבעלים; הוצג בפני מסמך העברת הבעלות; לדברי המבקש, בדק בדואר האם יש מניעה להעברת הבעלות ונענה בשלילה; כמו כן, שילם תמורת הרכב סכום של 20,000 ₪ במזומן. לדבריו, לא היה ידוע לו דבר לגבי "עברו" של הרכב, ואם היה יודע היה נמנע מרכישתו. לא מצאתי טעם המצדיק דחיית גרסתו ממנה עולה כי רכש את הרכב בתמורה, בתום לב, ותוך שלא היה מודע לכך שהתגלה חשד לביצוע עבירה בקשר לאחת מהעברות הבעלות הקודמות; כמו כן, לא מצאתי כי היה עליו לבצע בדיקות נוספות מעבר לזו שביצע.

בהתייחס לטענת גב' יצחק הנוגעת לתשלום המזומן, לא מצאתי כי תשלום בסך 20,000 ₪ בגין רכישת רכב במזומן הוא חריג, או מעיד על היעדר תום לב. גב' יצחק הפנתה לעניין זה להוראות חוק צמצום השימוש במזומן, תשע"ח - 2018, אולם החוק מחריג עסקה בין פרטים הנוגעת לרכישת רכב, במסגרתה מתאפשר תשלום במזומן עד גובה של 50,000 ₪ (פריט 2 לתוספת הראשונה).

19. אכן, העובדה העולה מדבריו של המבקש בחקירתו, לפיהם רכש את הרכב מעדנאן ג'דראווי, אשר לפי הטענה הינו בעלה של מי שהרכב היה רשום בבעלותה, מעוררת תמיהות בהתייחס לגלגוליו של הרכב בטרם נרכש על ידי המבקש; כפי שפורט לעיל, מהדי קדמאני, שנחקר בחשד למרמה כלפי גב' יצחק אשר מכרה לו את הרכב, מסר בחקירתו כי מסר את הרכב, במסגרת החלפת רכבים, לעדנאן ג'דראווי. בסופו של דבר נרשם הרכב על שמה של שימאא נמר, לפי הנטען - אשתו של ג'דראווי, וזאת לאחר שעבר "תחנת" בעלות נוספת בדרך, והכל תוך ימים ספורים. עם זאת, תהיות אלה אינן משליכות על טיב ידיעותיו של המבקש, או פוגמות בטיבה של הזכות שרכש ברכב, כפי שפורט לעיל.

סיכום

20. סיכומי של דבר, אני מורה כי המשיבה תחזיר את הרכב לידי המבקש.

ההחלטה תיכנס לתוקף 7 ימים לאחר תום תקופת ההכרזה על מצב חירום מיוחד, לפי תקנות בתי המשפט ולשכות ההוצאה לפועל (סדרי דין במצב חירום מיוחד), התשנ"א - 1991.

המזכירות תעביר באופן מיידי את ההחלטה לב"כ הצדדים וכן לגב' יצחק, אשר מספר הטלפון שלה צויין במסגרת פרוטוקול הדין מיום 27.9.23 בעמ' 11.

תיק המשטרה יוחזר למשיבה באמצעות המזכירות.

זכות ערר כדין.

ניתנה היום, ל' תשרי תשפ"ד, 15 אוקטובר 2023, בהעדר הצדדים.